

شیوه نامه نگارش پایان نامه ها و رساله های دانشجویان دوره های

کارشناسی ارشد و دکتری

۱- مشخصات ظاهری پایان نامه

۱-۱- نوع کاغذ

کاغذ مورد استفاده در پایان نامه به رنگ سفید و از جنس مرغوب (کاغذ ۸۰ گرمی) با قطع A4 انتخاب شود. در موارد خاص برای درج جداول یا اشکال بزرگ، استفاده از کاغذهای با قطع بزرگتر بلامانع است. در این مورد لازم است کاغذ با قطع بزرگ تر پس از صحافی پایان نامه تا خورده و به قطع A4 در آید.

۱-۲- رنگ جلد

رنگ جلد پایان نامه برای رساله دوره دکتری باید مشکی و برای پایان نامه های کارشناسی ارشد سورمه ای باشد.

۱-۳- صحافی

صحافی با کیفیت مطلوب انجام شود و نوشته های روی جلد نیز زرکوب و خوانا باشد. در **عطف**، تنها قسمتی از عنوان پایان نامه، نام نویسنده و سال نوشته می شود.

۱-۴- چاپ

نوع چاپ پررنگ و با کیفیت خوب انتخاب شود. لازم است نوشته ها و به خصوص جداول و نمودارها واضح و روشن باشد.

۱-۵- صفحات پایان نامه

تعداد صفحات پایان نامه بسته به نوع کار و رشته متفاوت است، لیکن توصیه می‌شود که تعداد صفحات آن برای دوره کارشناسی ارشد حداکثر ۱۲۰ صفحه و برای دوره دکتری حداکثر ۱۸۰ صفحه باشد.

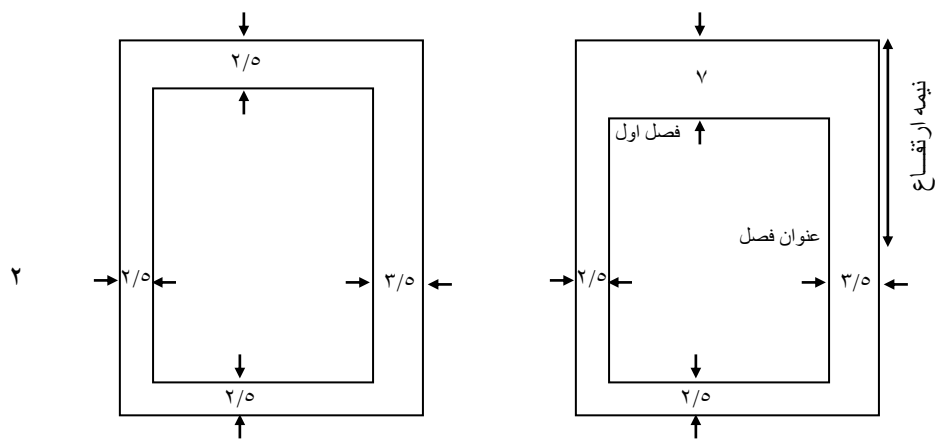
۲- نحوه نگارش و نوع فونت های مورد استفاده در پایان نامه

بر اساس دستورالعمل مصوب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، پایان نامه ها و رساله های دانشجویان دانشگاه علوم و فنون دریای خرمشهر باید به زبان فارسی نگارش شود. نگارش مناسب یک پایان نامه یا رساله بر اساس اصول نگارش مطالب علمی، در ارزیابی کیفی مد نظر داوران قرار گرفته و دارای اهمیت زیادی می باشد. بنابراین توصیه می شود دانشجویان گرامی پایان نامه خود را بر اساس دستورالعمل های نگارشی مربوطه که در زیر آمده است تدوین نمایند.

۲-۱- برخی نکات ضروری در نگارش متن پایان نامه

- ❖ برای حروفچینی و تایپ پایان نامه/ رساله با استفاده از نرم افزار Microsoft Word، مطابق جدول ۱-۱ اقدام و به نکته های زیر توجه نمایید.
- ❖ از گذاشتن چارچوب و سایر تزیینات به دور متن خودداری گردد.
- ❖ پس از عناوین بخش ها از قرار دادن هر گونه علامت مثل دو نقطه، کاما و غیره خودداری گردد.
- ❖ اگر در آخر یک جمله پیرانتز و یا گروهی ظاهر شود، نقطه آن جمله پس از پیرانتز یا گروه می آید.
- ❖ نقاط مکث در جملات با علامت “،” مشخص شوند.
- ❖ نقطه ها، ویرگول ها و سایر علائم نگارشی بدون فاصله با کلمه قبل از خود آمده ولی پس از آنها یک فاصله خالی لازم است.
- ❖ پس از عباراتی چون “سپس”، “به هر حال” و عباراتی از این قبیل که اول جمله ظاهر می شود، ویرگول لازم است.
- ❖ سادگی و وضوح بیان مطالب در پایان نامه بسیار مهم است. به منظور حفظ و حراست از زبان فارسی باید تا حد امکان از به کارگیری کلمات و اصطلاحات خارجی در متن پایان نامه اجتناب

- ❖ گردد و از معادل فارسی آنها استفاده شود. کلمات و اصطلاحات خارجی را می‌توان با استفاده از حروف لاتین با قید شماره به صورت زیرنویس در صفحه مربوطه تایپ کرد.
- ❖ از اصطلاحات رایج استفاده و متن به صورت روان و فصیح نوشته شود.
- ❖ جمله دارای فاعل و فعل است که می‌بایست پیام کاملی را از نویسنده به خواننده منتقل نماید. حتی الامکان از نوشتن جملات طولانی پرهیز گردد.
- ❖ از اظهارات گنگ و کلی پرهیز شود.
- ❖ پارامتر، اطلاعات و عباراتی که به چندین شکل قابل نوشتن هستند در کل متن پایان نامه به صورت یکسان نگاشته شود.
- ❖ پیشنهاد می‌گردد هر فصل پایان‌نامه با یک مقدمه شروع شود، البته لازم نیست کلمه "مقدمه" در ابتدای فصل ذکر گردد.
- ❖ واژه‌ها، اصطلاحات تخصصی، اختصارات و... در ابتدای پایان نامه یا در اولین محل مورد استفاده تعریف شوند.
- ❖ در کلماتی از قبیل "می‌شود"، "برمی‌گردد" و غیره نمی‌توان قسمتی مثل "می" را آخر یک سطر و قسمت بعدی، یعنی "شود" را اول سطر بعدی نوشت. به علاوه حروف اضافه نظیر به، می و غیره بدون اتصال به کلمات متعاقب خود تایپ می‌شوند، مانند می‌شود، به صورت، به ترتیب و غیره.
- ❖ اسامی علمی (شامل نام جنس و گونه) باید به صورت ایتالیک نوشته شود.
- ❖ بند یا پاراگراف عبارت است از جمله یا مجموعه جمله‌هایی که فکر واحدی را بیان کند. بنابراین در هر پاراگراف تنها می‌توان یک ایده یا فکر را گنجانید.
- ❖ شروع هر پاراگراف دارای فرورفتگی در حدود یک سانتی متر (معادل شش فاصله) باشد.
- ❖ مطالب پایان نامه به صورت یک رو تایپ شود.
- ❖ متن اصلی پایان نامه باید روی یک طرف کاغذ A4 با قلم B Nazanin ۱۴ و با فاصله (Line Spacing | Multiple 1.2) و حاشیه‌های صفحات مطابق نمونه‌ی زیر رعایت گردد:

- ❖ از صفحه ی فهرست تا صفحه ی اول، متن صفحات با حروف الفبا (ابجد) در پایین صفحه شماره گذاری می گردد.
- ❖ شماره صفحات متن با اعداد ۱، ۲، ۳ و... در پایین صفحه سمت چپ و به فاصله ی ۲ سانتیمتر از پایین کاغذ و ۲/۵ سانتیمتر از سمت چپ کاغذ شماره گذاری می شود. توجه شود که بر روی صفحه اول هر فصل، شماره صفحه ذکر نمی شود، ولی در شمارش به حساب می آید.
- ❖ شماره ی فصل با فونت B Nazanin ۱۸ تیره و با حروف نوشته شود، به عنوان مثال: فصل اول.
- ❖ قسمت های مختلف هر فصل با اعدادی نظیر ۳-۴ یا ۳-۴-۲ مشخص می شود که عدد ۳ شماره ی فصل، عدد ۴ شماره ی بخش و عدد ۲ شماره ی قسمت است.
- ❖ تمامی شکل ها و جدول ها باید به ترتیب درج در هر فصل شماره گذاری شوند. مثلاً برای جدول های فصل ۲، جدول ۱-۲، جدول ۲-۲ و... برای جدول های فصل ۳، جدول ۱-۳، جدول ۲-۳ و... عنوان جدول ها در بالای آنها و عنوان شکل ها در زیر آنها ذکر می گردد (قلم B Nazanin تیره ۱۲). اگر شکلی از مرجعی نقل شده باشد، لازم است مرجع آن در زیر شکل آورده شود.
- ❖ جدول هایی که در راستای طولی کاغذ تنظیم می شوند، باید طوری قرار گیرند که متن بالای آنها در سمت عطف پایان نامه واقع شود و همچنین شکل هایی که در راستای طولی کاغذ تنظیم می شوند، باید طوری قرار گیرند که متن پایین آنها در سمت لبه ی پایان نامه قرار گیرد. شکل ها و جدول ها تا آنجا که میسر باشد باید در متن و در نزدیک ترین فاصله به محلی که ذکر شده، آورده شوند.
- ❖ فرمول ها در هر فصل به طور جداگانه و به ترتیبی که ظاهر می شوند مانند جدول ها و شکل ها شماره گذاری گردد.
- ❖ معادل انگلیسی لغات یا اصطلاحات فارسی که برای اولین بار به کار می رود به صورت زیرنویس (فقط برای یک بار) در صفحه ی مربوط درج شود. تا آنجا که می توانید در متن پایان نامه از به کار بردن واژه های با الفبای انگلیسی در متن پایان نامه خودداری نمایید. زیرنویس ها زیر یک خط که به فاصله ی ۲/۵ سانتیمتر از لبه ی چپ کاغذ و حداقل ۳ سانتیمتر از لبه ی پایینی و به طول مورد نیاز رسم می شود، نوشته می شوند (در هر صورت لازم است ۲/۵ سانتیمتر حاشیه ی پایین صفحه رعایت شود). زیرنویس ها در هر صفحه با گذاردن شماره ی ۱، ۲ و... فارسی در

گوشه ی بالای آخرین کلمه در متن مشخص می شوند. در زیرنویس ها فقط معادل زبان خارجی لغات یا اصطلاحات فارسی نوشته شود. در صورت وجود توضیحات بیشتر باید در قسمت پی نوشت ها آورده شود.

❖ لازم است در متن به کلیه ی منابعی که مورد استفاده قرار می گیرد اشاره شود. چنانچه در داخل متن از یک منبع مطلبی نقل شود، بلافاصله پس از خاتمه ی جمله پرانتز باز شود و مرجع ذکر گردد.

جدول ۱-۱ جدول راهنمای حروفچینی پایان نامه

نوع متن	نوع قلم (فارسی)	اندازه	نوع قلم (انگلیسی)
عنوان فصل ها	B Nazanin	۱۸ تیره	Times New Roman Bold 16
عناوین بخش ها و زیربخش ها	B Nazanin	۱۴ تیره	Times New Roman Bold 12
متن اصلی	B Nazanin	۱۴	Times New Roman 12
پانویس	B Nazanin	۱۱	Times New Roman 9
فهرست مراجع	B Nazanin	۱۴	Times New Roman 12
چکیده	B Nazanin	۱۴	Times New Roman 12
شماره و عنوان جدول ها و شکل ها	B Nazanin	۱۲ تیره	Times New Roman Bold 10

۲-۱-۱- نحوه ارائه فرمول ها و پانویس ها

اگر در نوشته اصطلاحات خارجی به ویژه اصطلاحات فنی به کار رفته که ممکن است برای خواننده تازگی داشته باشد، معمولاً معادل خارجی آنها به صورت پانویس در پائین صفحه‌ها می‌آید. گاه نگارنده لازم می‌داند این اصطلاحات را یکجا در انتهای متن نیز بیاورد. در صورت نیاز فرمول‌ها می‌توانند شماره گذاری شود و شماره در منتهی‌الیه سمت راست سطر و در داخل پرانتز ذکر شود. فرمول‌ها می‌بایست از منتهی‌الیه سمت چپ شروع شود. به عنوان نمونه:

$$OF = \sum_{n=1}^{NP} (a_{w,n}^{\text{exp}} - a_{w,n}^{\text{cal}})^2 \quad (۱-۵)$$

که بیان کننده رابطه ۵ از فصل اول است.

- لازم است کلیه پارامترها و یا متغیرهای فرمول‌ها توضیح داده شود (بلافاصله بعد از فرمول و یا در لیست علائم که در اوایل نوشتار آمده است).

روش نوشتن پانویس:

پانویس‌های ارجاعی در پایین صفحات فصل‌ها نوشته می‌شود. شماره پانویس در هر صفحه به طور مستقل آغاز می‌شود. (برای نوشتن پانویس در نرم افزار Word از مسیر Insert/Reference/Footnote استفاده شود).

۲-۲- ترتیب قرار گرفتن صفحات پایان نامه

الف: صفحاتی که بدون شماره به ترتیب زیر در ابتدای پایان نامه / رساله قرار می‌گیرند:

- ❖ اولین صفحه: سفید
- ❖ دومین صفحه: بسم الله الرحمن الرحيم (در وسط صفحه)
- ❖ سومین صفحه: صفحه عنوان فارسی مطابق پیوست شماره ۱
- ❖ چهارمین صفحه: واگذاری حقوق (مطابق پیوست شماره ۲)
- ❖ پنجمین صفحه تعهدنامه اصالت اثر توسط دانشجو (مطابق پیوست شماره ۳)

❖ ششمین صفحه: فرم ارزشیابی با امضای هیات داوران و تایید گروه و تحصیلات تکمیلی (مطابق پیوست شماره ۴)

❖ هفتمین صفحه: سپاسگزاری (اختیاری)

❖ هشتمین صفحه: تقدیم اثر (اختیاری)

❖ نهمین صفحه: چکیده فارسی به همراه کلید واژه ها

ب: صفحاتی که با حروف ابجد (الف - ب - ج و ...) شماره گذاری می شوند:

❖ فهرست مطالب (شامل فصل ها، بخش ها و قسمت ها می باشد).

❖ فهرست علائم و نشانه ها

❖ فهرست جدول ها

❖ فهرست نمودارها، عکس ها و نقشه ها

ج: صفحاتی که با عدد شماره گذاری می شوند:

❖ از صفحه مقدمه شماره گذاری با عدد شروع می شود.

❖ متن اصلی پایان نامه که بر اساس آیین نامه نگارش مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

باید در پنج فصل نگارش شود و شامل عناوین زیر می باشد:

فصل اول: مقدمه و کلیات

فصل دوم: مروری بر پیشینه پژوهش

فصل سوم: مواد و روش ها

فصل چهارم: نتایج

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

❖ منابع و مأخذ

د: صفحاتی که بدون شماره در انتهای پایان نامه / رساله قرار می گیرند:

❖ پیوست ها

❖ پی نوشت ها

❖ واژه نامه ها

❖ چکیده انگلیسی

❖ صفحه عنوان انگلیسی مطابق پیوست شماره ۵ (توجه: روی جلد نیز مشابه این فرم می‌باشد).

❖ آخرین صفحه: صفحه سفید

نکات مهم:

☆ در قسمت عطف، قسمتی از عنوان پایان نامه، نام نویسنده و سال فارغ التحصیلی نوشته و زرکوب می‌شود.

❖ در تدوین و تایپ صفحات پایان نامه از هیچگونه کادر تزئینی و تذهیب استفاده نگردد.

❖ فهرست مطالب شامل صفحات اول پایان نامه (تقدیم، قدردانی، چکیده و.....) نمی‌شود.

❖ فهرست مطالب کلیه فصل‌ها، بخش‌ها و گاهی زیربخش‌های بدنه اصلی و سایر اجزاء از قبیل مراجع، واژه‌نامه، پیوست‌ها، فهرست راهنما و غیره را به ترتیب با درج شماره صفحه در بر می‌گیرد. لازم به یادآوری است بایستی عناوین ذکر شده در فهرست مطالب عیناً با عناوین خود متن مطابقت کند.

۲-۳- ترتیب و شرح مطالب صفحات پایان نامه

۲-۳-۱- روی جلد:

اجزای روی جلد به شرح زیر از بالا به پایین شامل موارد زیر می‌باشد:

۱- نشان دانشگاه

۲- کد دانش آموختگی

۳- نام دانشگاه: دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر

۴- نام دانشکده

۵- گروه آموزشی

۶- رشته و گرایش

۷- عنوان پایان نامه

۸- استادان راهنما (اصلی و دوم): از درج درجه علمی اساتید (نظیر پروفیسور و...) خودداری شود.

۹- نام دانشجو

۱۰- سال و ماه دانش آموختگی

۲-۳-۲- صفحه بسم الله الرحمن الرحيم

به شکل ساده صفحه آرابی گردد و از چارچوب و تزیینات مختلف خوداری شود.

۲-۳-۳- صفحه عنوان فارسی

در این صفحه برخلاف روی جلد نام استادان مشاور ذکر می گردد.

صفحه عنوان فارسی با مطالب روی جلد پایان نامه (پیوست شماره ۱) و همچنین صفحه عنوان انگلیسی با مطالب پشت جلد پایان نامه (پیوست شماره ۵) یکسان است. لازم به یادآوری است که چون عناوین پایان نامه ها در بانک های اطلاعاتی رایانه ای و دستی حفظ می شود، ضروری است ضمن رسا بودن، مختصر (یعنی بین ۷ تا ۱۵ کلمه) باشد. یک پایان نامه بیش از یک عنوان نمی تواند داشته باشد و عنوان تصویب شده (پروپوزال) با عنوان درج شده در پایان نامه باید یکی باشد. تغییرات و تصحیح جزئی در عنوان پایان نامه، به شرطی که مغایر با مفاهیم اصلی پروپوزال تصویب شده نباشد، با نظر هیئت داوران و تایید مدیر گروه بلامانع است.

نکته: یک عنوان خوب باید مختصر، مفید و جامع باشد و با کمترین تعداد کلمات، محتوای پایان نامه را معرفی کند. عنوان نباید نامفهوم و گنگ و دارای غلط های املایی و دستوری باشد و همچنین در آن از کلمات و یا عبارات گیج کننده استفاده نشده باشد.

۲-۳-۴- فرم ارزشیابی یا فرم تایید اعضای هیئت داوران در جلسه دفاع

این فرم جزء مدارک جلسه دفاعیه می باشد و دانشجو پس از جلسه دفاع می تواند آن را از اداره تحصیلات تکمیلی دریافت نماید.

۲-۳-۵- تقدیر و تشکر

در یک صفحه و اختیاری می باشد.

۲-۳-۶- تقدیم

در یک صفحه و اختیاری می باشد.

۲-۳-۷- چکیده

چکیده عبارت است از معرفی پروژه همراه با بیان مختصر و مفید از روش و طراحی تحقیق و خلاصه ای از کارهای اصلی انجام شده شامل نقاط قوت، ضعف، نتایج و پیشنهادات به دست آمده برای ادامه

تحقیقات. چکیده بایستی به صورت فشرده و حداکثر ۴۰۰ کلمه باشد (تقریباً" تمامی چکیده پایان نامه ها در یک صفحه قابل نگارش است). در نگارش چکیده نکات زیر باید رعایت شود:

☆ متن چکیده باید روان و روشن باشد. نداشتن غلط های املائی یا دستور زبانی و رعایت دقت در نظم و پیوستگی نگارش چکیده از نکات مهم دیگری است که باید در نظر گرفته شود.

☆ در متن چکیده پایان نامه باید از درج مشخصات مربوط به پایان نامه و ذکر منابع خودداری شود.

☆ در چکیده کارهای انجام شده و نتایج به دست آمده در تحقیق به طور مختصر ارائه شود (حداکثر یک صفحه و بدون ذکر فرمول، شکل، مرجع، جملات لاتین و مخفف ها).

☆ آوردن چکیده انگلیسی در پایان نامه های کارشناسی ارشد و دکترا الزامی است. کلمه چکیده به زبان انگلیسی (Abstract) باید در قسمت بالای صفحه تایپ گردد. چکیده بایستی همراه با ۴ الی ۷ کلید واژه به زبان انگلیسی باشد.

☆ متن چکیده انگلیسی باید با متن چکیده فارسی مطابقت داشته باشد و در صفحه جدیدی تایپ شود.

☆ محتوای چکیده ها براساس موضوع و گرایش تحقیق طبقه بندی می شود و به همین جهت وجود کلمات شاخص و کلیدی به دسترسی دقیق و سریع اطلاعات یاری می دهد.

☆ کلمات کلیدی راهنمای نکات مهم موجود در پایان نامه هستند. بنابراین باید در حد امکان کلمه ها و یا عباراتی انتخاب شوند که منعکس کننده اصل موضوع بوده و ماهیت، محتوا و گرایش کار را به وضوح روشن نماید.

☆ از ذکر تاریخچه، زمینه تحقیق و توصیف تکنیک های بدهی خودداری گردد.

☆ تاکید روی اطلاعات تازه (یافته ها) و اصطلاحات جدید یا نظریه ها، فرضیه ها، نتایج و پیشنهادات متمرکز شود.

☆ اگر در پایان نامه روش نوینی برای اولین بار ارائه می شود و تا به حال معمول نبوده است، باید با ذکر جزئیات بیشتری توضیح داده شود.

☆ کلمات کلیدی در انتهای چکیده آورده شود. ذکر بین ۴ تا ۷ کلید واژه اجباری است.

۲-۳-۸- فهرست مطالب

بعد از چکیده به ترتیب فهرست مطالب، فهرست علامت ها و نشانه ها، فهرست جدول ها، فهرست شکل ها و سایر فهرست ها قرار می گیرد.

- ☆ در فهرست مطالب، صفحات اولیه پایان نامه/ رساله (تقدیر، تقدیم، چکیده و...) ذکر نمی شوند.
- ☆ فهرست مطالب شامل: فهرست جدول ها، شکل ها، مخفف ها، نشانه ها و عنوان ها، فصل ها، بخش ها و زیر بخش های هر پایان نامه/ رساله با ذکر صفحه اول و عنوان مربوطه می آید.
- ☆ عنوان فهرست مطالب باید مانند عنوان های خود متن باشد.
- ☆ در فهرست مطالب عنوان های فرعی که زیر مجموعه عنوان های اصلی هستند، با تو رفتگی، پس از آنها قرار می گیرند.
- ☆ فهرست مطالب، جدول ها، شکل ها، علامت ها، نشانه ها و سایر فهرست ها با حروف الفبا شماره گذاری می شوند.
- ☆ فهرست مطالب هر پایان نامه که در واقع رئوس مطالبی است که در متن مورد بحث قرار گرفته است، محقق و خواننده را به سرعت از محتوای پایان نامه آگاه می نماید.

۲-۳-۹- فهرست جدول ها

فهرست کلیه جداولی که در فصل های مختلف آمده است باید در این بخش درج گردد.

۲-۳-۱۰- فهرست نمودارها، عکس ها و نشانه ها

- ☆ شکل ها و جدول های ارائه شده در پایان نامه، بایستی با قید شماره فصل و عنوان به زبان فارسی ارائه گردند.
- ☆ عناوین شکل ها در زیر آنها و عناوین جدول ها در بالای آنها و با فونت ۱۲ (۲ شماره کوچک تر از اندازه فونت متن) تایپ شود. شماره و عنوان جدول ها و شکل ها باید با خط تیره (Bold) تایپ شوند.
- ☆ به کلیه شکل ها و جدول های ارائه شده در متن می بایست حداقل یک بار در متن پایان نامه اشاره شده باشد.
- ☆ کلیه اعداد متن پایان نامه باید به صورت فارسی تایپ گردد.
- ☆ بین کلیه شکل ها، جدول ها، فرمول ها و متن پایان نامه در قسمت پایین و بالای شکل یا جدول یک سطر خالی لازم است ولی بین عناوین شکل ها یا جدول ها با خود شکل ها و جدول ها سطر خالی لازم نیست.

☆ اگر شکل یا جدولی از مراجع دیگر کپی شده است، باید در انتهای عنوان آنها شماره مرجع به نحو مناسب در پراگماتیز ارجاع گردد.

۲-۳-۱۱- فهرست مخفف ها

۲-۳-۱۲- فصل اول: مقدمه و کلیات

مقدمه از ساختارهای اصلی پایان نامه است. هدف از نوشتن مقدمه این است که زمینه اطلاعاتی لازم برای خواننده فراهم آید. در طول مقدمه باید سعی شود موضوع تحقیق با زبانی ساده، روشن و به طور عمیق و جهت یافته به خواننده معرفی شود. مقدمه باید خواننده را مجذوب و اهمیت موضوع تحقیق و نقش آن در ارتباط با مسائل علمی و صنعتی را آشکار سازد. بهتر است اهداف و فرضیات پژوهش پس از مقدمه آورده شود. بخش کلیات پایان نامه مناسب ترین جا برای ارائه بعضی از توضیحات کلی مرتبط با موضوع پژوهش است. توضیحاتی که شاید نتوان در مباحث دیگر در مورد آنها توضیح داد.

۲-۳-۱۳- فصل دوم: مروری بر پیشینه پژوهش

در این فصل مقالات و تحقیقات قبلی که مشابه و یا مرتبط با موضوع مورد پژوهش باشد بررسی می گردد و نتایج مهم و کلی هر تحقیق آورده می شود. از اشاره به تنها عنوان تحقیق بدون ذکر نتایج کلی باید اجتناب نمود.

۲-۳-۱۴- فصل سوم: مواد و روش ها

در این فصل کلیه مواد مصرفی و غیر مصرفی (شامل دستگاه ها و تجهیزات) مورد استفاده باید ذکر شده و روش کار مورد استفاده در هر مرحله از تحقیق و چگونگی به دست آمدن نتایج به تفصیل آورده شود.

۲-۳-۱۵- فصل چهارم: نتایج

در این فصل متناسب با نوع تحقیق نتایج عمدتاً به صورت شکل، نمودار و جدول با توضیحی مختصر آورده می شود و از بحث در مورد کیفیت یافته ها و چرایی به دست آمدن چنین نتایجی خودداری می شود. دو فصل نتایج و بحث و نتیجه گیری باید به صورت فصل های جداگانه باشد و از تلفیق فصل نتایج و فصل بحث و نتیجه گیری اجتناب شود.

۲-۳-۱۶- فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۲-۳-۱۶-۱- بحث

بحث باید بر اساس یافته ها که در فصل نتایج ارائه شده است انجام شود و در این بخش نباید یافته‌های نویسی عرضه گردد. در بحث، روش کار و نتایج کسب شده با روش کار و نتایج سایر محققین مقایسه شده و پس از ارزیابی کیفیت داده ها، در مورد دلایل احتمالی و چرایی به دست آمدن نتایج به شکل حاضر، نظرات علمی پژوهشگر ارائه می شود.

۲-۳-۱۶-۲- نتیجه گیری (Conclusion)

در این قسمت که پس از بحث می آید با توجه به موضوع تحقیق، نتایج کلی پژوهش به عنوان جمع بندی نهایی و در یک پاراگراف ارائه می گردد.

۲-۳-۱۶-۳- پیشنهادات مستخرج از پایان نامه یا رساله

پیشنهادها نیز برخاسته از بخش نتایج و مربوط به اصل مسئله تحقیق می باشد. بنابراین از پیشنهادهای غیرعملی باید پرهیز کرد. در این بخش محقق می تواند نظرها و پیشنهادهای پژوهشی خود را به منظور ادامه بررسی های بیشتر برای آیندگان ارائه دهد. همچنین بسته به نوع تحقیق، پژوهشگر می تواند پیشنهادات کاربردی خود را نیز ارائه نماید.

۲-۳-۱۷- فهرست مراجع

فهرست مراجع قبل از پیوست ها می آید و بر خلاف پیوستها، شماره صفحه آن در ادامه صفحه های متن اصلی پایان نامه می باشد.

۲-۳-۱۸- پیوست ها

در صورتی که پایان نامه یا رساله دارای چند پیوست باشد با حروف الفبا از یکدیگر جدا می شوند.

۲-۳-۱۹- واژه نامه

واژه نامه باید به صورت الفبایی، به شکل غیر فارسی به فارسی و یا فارسی به غیر فارسی تنظیم شود.

۲-۳-۲۰- چکیده به زبان انگلیسی

۲-۳-۲۱- صفحه عنوان انگلیسی

مطالب آن مانند صفحه عنوان فارسی و تاریخ سال و ماه آن به میلادی قید می گردد.

۲-۴- راهنمای تنظیم مراجع فارسی

کلیه منابعی که در متن پایان نامه ذکر شده اند باید در فهرست مراجع قرار گیرند. تاکید می شود منابعی که فقط مطالعه شده ولی مورد استفاده مستقیم قرار نگرفته اند در فهرست مراجع درج نمی شوند. برای ذکر منابع شیوه های مختلفی وجود دارد که دو شیوه رایج تر آنها روشهای ونکوور (بر اساس شماره گذاری در متن) و هاروارد (به ترتیب الفبایی نام نویسنده و سال انتشار) می باشند.

در روش ونکوور منابع به ترتیب در متن شماره گذاری شده و در قسمت فهرست مراجع به ترتیب شماره فهرست بندی می شوند. در این روش نقطه گذاری و تقسیم بندی وجود ندارد و نام مجله به اختصار ذکر می گردد. در هر پایان نامه فقط از یک روش استفاده می شود. در دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر، برای یکنواختی و هماهنگی پایان نامه ها از سبک هاروارد استفاده می شود. در روش هاروارد منابع به ترتیب الفبایی (نام خانوادگی نویسنده اول) فهرست می شوند. نحوه درج آنها در متن بر حسب نوع مطلب و تعداد نویسندگان به شرح زیر است:

۲-۴-۱- نحوه درج منابع در متن

مثالهایی از نحوه اشاره به مراجع در متن پایان نامه در ذیل آورده می شود:

بر اساس مطالعه کیوان شکوه و همکاران (۱۳۸۳)، شناسایی نشانگرهای جنسی در ژنوم ماهیان خاویاری با استفاده از روش RAPD موفقیت آمیز نبوده است. نتایج مطالعات بعدی بر اساس مقایسه الگوی بیانی ژن ها نیز، حاکی از تفاوت بسیار کم دو جنس نر و ماده می باشد (کیوان شکوه و همکاران، ۱۳۸۷).

اگر متن یا عبارتی عینا از یک مرجع بازنویسی شود، باید آن متن یا عبارت، داخل علامت نقل قول (") بیاید و شماره صفحه نیز در "ارجاع درون متنی" ذکر شود. کلیه مراجعی که در متن مورد اشاره قرار می گیرند، باید در فهرست مراجع نیز گنجانده شوند.

۲-۴-۲- نحوه درج منابع در فهرست منابع

در مرجع نویسی منابع فارسی روش های گوناگونی وجود دارد که برای یکنواختی و هماهنگی بیشتر پایان نامه های دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر، استفاده از روش زیر مورد تاکید قرار می گیرد.

۲-۴-۱- کتاب

۲-۴-۱-۱- با یک نویسنده

طالقانی، م. ۱۳۶۶. فرهنگ اصطلاحات حقوقی لاتینی. انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ۲۷۰ صفحه.

۲-۴-۲-۱-۲- با بیش از یک نویسنده

اگر تعداد نویسندگان دو نفر بود مابین آنها (و) و اگر بیش از دو نفر بود ما بین آنان نقطه ویرگول (؛) می آید و نام نویسنده آخر و قبل از آخر با (و) از هم جدا می شود.

۲-۴-۲-۱-۳- سازمان به منزله مولف

شرکت سهامی ایران خودرو، ۱۳۸۵. مکانیک خودرو، [تهران]، ۵۰ صفحه.

هرگاه محل نشر از جایی به جز صفحه عنوان، صفحه حقوق اثر، یا موضع دیگری از کتاب به دست آید، آن را داخل قلاب می آورند.

۲-۴-۲-۱-۴- ناظر یا ویرایشگر به منزله مولف

سلامی، ب. ۱۳۸۵، ویرایشگر. مبانی ژنتیک مولکولی. مرکز نشر دانشگاهی، اهواز، ۱۰۲ صفحه.

۲-۴-۲-۱-۵- ترجمه یک اثر

ویل، ی. ۱۳۶۵. فن سناریونویسی. ترجمه پرویز دوائی، مرکز نشر دانشگاهی، اهواز، ۷۰ صفحه.

۲-۴-۲-۱-۶- کتاب چند جلدی با عنوانی عام و عنوان هایی خاص هر جلد

دورانت، و. ۱۳۶۵. تاریخ تمدن. ج ۱: مشرق زمین: گاهواره تمدن. ترجمه احمد آرام، سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، تهران، ۱۳۵ صفحه.

۲-۴-۲-۱-۷- چاپ های بعدی کتاب

عظیمی، س. ۱۳۶۶. اصول روانشناسی عمومی. چاپ نهم، دهخدا، تهران، ۸۹ صفحه.

۲-۴-۲-۱-۸- نقل در نقل

جونز، سر هارفورد. ۱۳۵۶. آخرین روزهای لطفعلی خان زند. ترجمه هما ناطق و همایون احمدی، امیرکبیر، تهران. نقل در غلامرضا، ورهرام. ۱۳۶۶. تاریخ سیاسی و اجتماعی ایران در عصر زند، معین، تهران، ۱۴۸ صفحه.

۲-۴-۲-۲- گزارش

۲-۴-۲-۱- گزارش شده دارای مولف

نگهبان، ع. ۱۳۴۳. گزارش مقدماتی حفريات مارلیک "چراغعلی تپه" هیات حفاری، رودبار ۴۱-۱۳۴۰. وزارت فرهنگ، اداره کل باستان شناسی، تهران، ۸۰ صفحه.

۲-۴-۲-۲- گزارش شده بدون مولف

گزارش فعالیت های ایران در سال هزار و سیصد و پنجاه. ۱۳۵۱، شورای عالی فرهنگ و هنر، تهران، ۳۴۱ صفحه.

۲-۴-۲-۳- گزارش چاپ نشده

"گزارشی از فعالیت دفتر تحقیقات و برنامه ریزی درسی پیرامون اصلاح و بازسازی کتاب های درسی سال ۱۳۶۰" تهران (پلی کپی). ۱۳۶۰.

۲-۴-۲-۳- مقاله در نشریه یا مجموعه

۲-۴-۲-۱- مقاله روزنامه

زالی، م. ر. ۱۳۶۱. چگونه با بیماری یرقان مقابله کنیم؟. کیهان، ۱۷ شهریور.

۲-۴-۲-۲- مقاله مجله

کافی، م.، زند، ا.، کامکار، ب.، شرف، ح. و گلدانی، م. ۱۳۷۹. بررسی مشخصه های فیزیولوژیکی زیره سبز. مجله علوم کشاورزی و منابع طبیعی، ۱۴ (۱): ۳۲-۱۸.

۲-۴-۲-۳- مقاله در مجموعه مقالات همایش ها

خواجه پور، م. ر. و کریمی، م. ۱۳۶۶. کاربرد آمار درجه حرارت در تصمیمی گیری های زراعی. مجموعه مقالات اولین کنفرانس آمار کشاورزی، ۱ تا ۳ شهریور، تهران.

۲-۴-۲-۴- پایان نامه

ناجی، س. ۱۳۸۳. بررسی تاثیر ال- کارنیتین بر رشد ماهی قزل آلاهی رنگین کمان. پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته شیلات، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، ۶۷ صفحه.

میرزایی، ف. ۱۳۸۴. نمونه سازی جبهه رطوبتی خاک از منبع تغذیه خطی در آبیاری قطره ای. رساله دوره دکتری رشته آبیاری، دانشگاه تهران.

۲-۵-۲- راهنمای تنظیم مراجع انگلیسی

۲-۵-۱- نحوه درج منابع در متن

اگر در متن به موضوع مطالعه اشاره شود نام نویسنده و سال انتشار داخل پرانتز می آید. مثال:

در حال حاضر تقریبا تمام گونه های ماهیان خاویاری دنیا در معرض خطر انقراض قرار دارند (Billard, 1998).

اگر به مقاله ای که دو نویسنده دارد ارجاع داده شود نام هر دو، به همراه سال انتشار در داخل پرانتز قرار می گیرد، مثال:

متیل جیوه به عنوان سمی ترین شکل جیوه به حساب می آید (Li and Robertson, 2001).
اگر اثری بیش از دو نویسنده داشته باشد فقط نام خانوادگی نویسنده اول و به دنبال آن "et al." به همراه سال انتشار در داخل پرانتز درج می شود، مثال:

نوکلئوتید موجود در جیره در سطح ۰/۲ درصد، بر رشد ماهی قزل آلابی رنگین کمان تاثیر مثبتی داشته است (Tahmasebi et al., 2010).

در صورتی که نویسنده ای بیشتر از یک اثر در سال داشته باشد و در متن از آن استفاده شده باشد با حروف الفبا بعد از سال مشخص می شود، مثال:

تا کنون شیوه های مختلف ژنتیک مولکولی جهت بررسی تنوع ژنتیکی ماهی سفید مورد استفاده قرار گرفته است که از آن جمله می توان به روش RAPD (Ahmadi et al., 2000a) و روش AFLP (Ahmadi et al., 2000b) اشاره کرد.

اگر تمام یک وب سایت به عنوان منبع اشاره شود (و نه قسمتی از آن سایت)، به وب سایت مربوطه در متن اشاره می شود و نیاز به قرارگیری در فهرست مراجع ندارد، مثال:

Fishbase (<http://fishbase.org>) یکی از پایگاه های رایانه ای است که حاوی اطلاعاتی در مورد ماهی شناسی گونه های مختلف می باشد.

مکاتبات شخصی، سخنرانی ها، نامه ها، خاطرات، مکالمات، نامه های الکترونیک (email) و غیره نباید در فهرست مراجع درج شوند و فقط در متن به آنها اشاره می شود که شامل نام، نوع مکاتبه و تاریخ خواهد بود، مثال:

J. Donalson از بنتوزشناسان بنام موسسه جانورشناسی بلژیک نیز، صحت شناسایی این گونه را مورد تایید قرار داده است (مکاتبات شخصی، مهر ماه ۱۳۸۹).

مثالهایی از نحوه اشاره به مراجع در متن پایان نامه به شیوه های مختلف در ذیل آورده می شود:
در حال حاضر تقریباً تمام گونه های ماهیان خاویاری دنیا در معرض خطر انقراض قرار دارند (Billard, 1998a; Billard, 1998b). بر اساس مطالعه Wuertz و همکاران (۲۰۰۹)، شناسایی نشانگرهای جنسی در ژنوم ماهیان خاویاری با استفاده از روش RAPD و AFLP موفقیت آمیز نبوده است. نتایج مطالعات دیگر

بر اساس مقایسه الگوهای حاصل از روش های مبتنی بر PCR نیز، حاکی از تفاوت بسیار کم دو جنس نر و ماده می باشد (Keyvanshokoo et al., 2009; McCormick and Zhou, 2010).

۲-۵-۲- نحوه نوشتن منابع در فهرست مراجع

۲-۵-۲-۱- کتاب

نام خانوادگی نویسنده، حرف اول نام نویسنده، سال انتشار. عنوان کتاب. شماره جلد، نوبت چاپ. اسم ناشر، محل نشر، تعداد صفحات.

۲-۵-۲-۱- کتاب با یک نویسنده

Miner, J. B., 1992. Industrial Organization of Psychology. McGraw-Hill, New York, 209 p.

۲-۵-۲-۱- کتاب با دو نویسنده

Ahmadi, B. and Sakaran, T., 2000. Molecular Ecology. McGraw-Hill, New York, 129 p.

۲-۵-۲-۱- کتاب با بیش از دو نویسنده

Hunter, N., Tohidi, P. and Billard, Z., 2000. Recent Advances in Marine Biotechnology. Blackwell Publishing, Chicago, 234 p.

۲-۵-۲-۱- کتاب بدون نویسنده مشخص

Anonymous, 1991. Turbo Assembler: Users' Guide Version 2.0. CA: Borland, Scotts Valley, 56 p.

۲-۵-۲-۱- در مواردی که فقط یک فصل کتاب ذکر شده باشد

نام خانوادگی نویسنده فصل، نام کوچک نویسنده فصل (مختصر)، سال انتشار. عنوان فصل. کلمه In: حرف اول نام کوچک مولف کتاب. نام خانوادگی مولف کتاب، عنوان کتاب. شماره جلد، نوبت چاپ. اسم ناشر، محل نشر، شماره صفحات.

Donaldson, C., 1980. Problems of Information Studies in History. In: S. Stone, ed. Humanities Information Research. CRUS, Sheffield, pp. 27-30.

۲-۵-۲-۱- در مواردی که ناشر موسسه / سازمان باشد

Unesco, 1993. General Information program and UNISIST. Unesco, (PGI-93/WS/22), Paris, 45 p.

۲-۵-۲- مقاله

۲-۵-۲-۱- مقاله در مجله

نام خانوادگی نویسنده، حرف اول نام نویسنده، سال انتشار. عنوان مقاله. نام مجله، شماره جلد، شماره صفحات ابتدا و انتهای مقاله.

Bahrami, A., Sattari, K. and Khorasani, P., 2009. Genetic variation of *Huso huso* in the Caspian Sea based on AFLP markers. *Aquaculture*, 48: 212-217.

۲-۵-۲-۲- مقاله در مجلات الکترونیکی

نام خانوادگی نویسنده، حرف اول نام نویسنده، سال انتشار. عنوان مقاله. نام مجله، [Online]. شماره جلد، شماره مجله (داخل پرانتز)، شماره صفحه. موجود در سایت: آدرس سایت، [تاریخ دسترسی].

Baldwin, C. M., 2004. The Health-Promoting Family: A Conceptual Framework for Future Research. *Social Science and Medicine* [online] vol. 2, no. 4 (13 February 2004). Available from: <http://www.biomedcentral.com/content/pdf/1472-6882-4-2.pdf> [Accessed 5 May 2004].

۲-۵-۲-۳- مقاله در روزنامه

نام خانوادگی نویسنده، حرف اول نام نویسنده، سال انتشار. عنوان مقاله. عنوان روزنامه. تاریخ انتشار، شماره صفحه (در صورت وجود).

۲-۵-۲-۳- پایگاه اینترنتی

نام نویسنده یا ویرایشگر، آخرین تاریخ به روز رسانی یا کپی رایت، عنوان، ناشر. نشانی پایگاه اینترنتی و تاریخ دسترسی مطابق نمونه زیر:

Reserve Bank of Australia, 2007, Statements on monetary policy, Reserve Bank of Australia. Available from: <http://www.rba.gov.au/PublicationsAndResearch/StatementsOnMonetaryPolicy/index.html> [6 February 2007].

۲-۵-۲-۴- پایان نامه

نام خانوادگی نویسنده، نام حرف اول نام نویسنده، سال انتشار. عنوان تز، مقطع پایان نامه، نام دانشگاه مربوطه، تعداد صفحات.

Levine, D., 1993. A Parallel Genetic Algorithm for the Set Partitioning Problem. Ph.D. thesis, Illinois Institute of Technology, 100 p.

۲-۵-۲-۵- ابتکار / اختراع

Cookson, A. H., 1985, Particle trap for compressed gas insulated transmission systems, US Patent 4554399.

۲-۵-۳- شیوه قرارگیری فهرست مراجع

فهرست مراجع باید در آخر پایان نامه یا رساله قرار گیرد. در صورتیکه در پایان نامه ای هم از منابع فارسی و هم از منابع انگلیسی استفاده شده باشد، ابتدا منابع فارسی و سپس منابع غیر فارسی ذکر می شود.

در کتابنامه لقبهایی نظیر « دکتر، مهندس، استاد، علامه، آیت الله، حجت الاسلام، شیخ، ملا، مولانا و...» از جلو نام اشخاص حذف می شود، مگر اینکه آن لقب جزء نام فرد شده باشد، در ضمن هرگاه ضرورتی برای ذکر لقب و عنوان کسی باشد (مثلاً برای مشخص کردن دو نفر همنام از یکدیگر) ، می توان آن را داخل پرانتز بعد از نام کوچک ذکر کرد مانند:

آخوند خراسانی، محمد کاظم...

یوسفی، غلامحسین (دکتر)...

کد فارغ التحصیلی (BNazanin Bold 13)

دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر (BNazanin Bold 13)

دانشکده ..... (BNazanin Bold 12)

گروه ..... (BNazanin Bold 11)

پایان نامه ی کارشناسی ارشد/دکتری رشته ی ..... گرایش .....

(BNazanin Bold 14)

عنوان پایان نامه

(BNazanin Bold 15)

استاد/استادان راهنما: (BNazanin Bold 14)

دکتر ..... (BNazanin Bold 14)

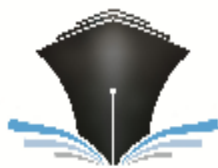
استاد/استادان مشاور:

دکتر .....

پژوهشگر:

.....

..... ماه ... ۱۳ (BNazanin Bold 13)

۱۷-۳۰۳-۰۴

دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر

دانشکده علوم دریایی

گروه بیولوژی دریا

پایان نامه ی کارشناسی ارشد رشته ی بیولوژی گرایش آلودگی دریا

بررسی تاثیر متیل جیوه بر بیان ژن هورمون رشد در فیل ماهی (*Huso huso*) دریای خزر

استاد راهنما:

دکتر سهراب چراغی

استاد مشاور:

دکتر علی جنتی

پژوهشگر:

مرتضی احمدی

تیر ماه ۱۳۸۴

کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج
مطالعات، ابتکارات و نوآوری های برآمده از
این پایان نامه متعلق به دانشگاه علوم و فنون
دریایی خرمشهر می باشد. (Nazanin Bold)
(14)

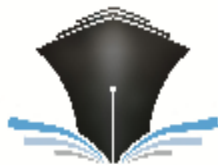
تعهد نامه اصالت اثر

اینجانب ..... دانشجوی کارشناسی ارشد / دکتری رشته ..... گرایش .....
دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر، دانشکده ..... گروه ..... تعهد می‌نمایم که
محتوای این پایان نامه نتیجه تلاش و تحقیقات خود بوده و از جایی کپی برداری نشده و به پایان
رسانیدن آن نتیجه تلاش و مطالعات اینجانب بوده است.

با تقدیم احترام

نام و نام خانوادگی دانشجو

دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر

دانشکده .....

گروه .....

پایان نامه ی کارشناسی ارشد/دکتری رشته ی ..... گرایش ..... آقای/خانم .....

تحت عنوان :

در تاریخ ..... توسط هیأت داوران زیر بررسی و با درجه ..... به تصویب نهایی رسید.

۱- استاد/ استادان راهنمای پایان نامه دکتر ..... با مرتبه ی علمی ..... امضا

۲- استاد/ استادان مشاور پایان نامه دکتر ..... با مرتبه ی علمی ..... امضا

۳- استاد/ استادان داور داخل گروه دکتر ..... با مرتبه ی علمی ..... امضا

۴- استاد/ استادان داور خارج از گروه دکتر ..... با مرتبه ی علمی ..... امضا

۵- نماینده تحصیلات تکمیلی دکتر ..... با مرتبه ی علمی ..... امضا

مهر و امضای مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه

پیوست ۵

87-303-04

Khorramshahr University of Marine Science and Technology (Times New Roman Bold 11)

Faculty of ..... (Times New Roman Bold10)

Department of ..... (Times New Roman Bold 10)

Ph.D. /M.Sc. Thesis

Title of the Thesis (Times New Roman Bold 13)

Supervisor: (Times New Roman Bold 12)

Dr. .... (Times New Roman Bold 11)

Advisor: Dr. ....

By:.....

June 2005 (Times New Roman Bold 11)